

Тож, враховуючи вище сказане, потрібно розуміти що таке агресія, визначити який притаманний вид в процесі її переживання, знайти чинники, що є збудником агресії та обрати для себе пораду або методику для контролю власного стану. Головне підійти до проблеми свідомо та з бажанням працювати над собою та власними дітьми.

Список використаних джерел:

1. Агресія. Її причини та наслідки URL: http://nastasivschool.te.sch.in.ua/batjam/agresiya_ii_prichini_ta_naslidki/
2. Девіантна поведінка у дітей та підлітків URL: <https://healthua.com/article/25669-devantna-povednka-udtej-tapdltkv>
3. Качанова Ю. Агресивність та агресія як соціологічні категорії URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/sociology/2010/146-133-10.pdf>
4. К. Черпі Що таке агресія? URL: <https://www.verywellmind.com/what-is-aggression-2794818>
5. Теорії агресії URL: <https://studfile.net/preview/7792767/page:14/>
6. 6 порад, як контролювати себе під час спалаху гніву URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2020/03/14/240199/>

РУДЧЕНКО Вікторія,

здобувач ступеня вищої освіти
магістр Навчально-наукового
інституту №1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

КУЛИК Тетяна, доцент кафедри
конституційного права та прав
людини Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Сьогодні, як ніколи, питання захисту прав дитини є актуальним.

Взагалі, діти і в звичайному мирному житті є вразливою категорією населення, що потребує особливого захисту. А враховуючи, що на території України вже дев'ять місяців точиться жорстока війна, в ході якої порушуються права усіх громадян нашої держави, зокрема і дітей. Тому дослідження процедури захисту прав дитини в умовах воєнного стану є одним із першочергових завдань.

Варто зазначити, що захист дітей в умовах воєнного часу включає в себе цілий комплекс правових актів, зокрема, але не виключно Конвенція Організації Об'єднаних Націй про права дитини від 1989 року (далі по тексту – Конвенція 1989 року), Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо

участі дітей у збройних конфліктах від 2000 року, Женевська конвенція про захист жертв війни від 1949 року [1].

Кожен із вищенаведених нормативно-правових актів доповнює один одного.

Так, відповідно до положень Конвенції 1989 року жодна дитина, котра не досягла п'ятнадцятирічного віку, не може бути призвана на службу в армію або брати участь у бойових діях [2]. А у Факультативному протоколі до Конвенції конкретизується питання стосовно мінімального віку добровільного призову осіб до збройних сил [3]. В свою чергу, відповідно до Женевської конвенції та Додаткових протоколів, де встановлюються конкретні норми, якими дітям гарантується особливий захист, зокрема діти, що беруть участь у військових діях, не втрачають цього захисту [4]. Також, в цьому аспекті варто згадати і міжнародні акти, що мають універсальний характер. Насамперед це Загальна декларація прав людини 1948 року, міжнародні Пакти з прав людини 1966 року, котрі стосуються захисту громадських, політичних, культурних та інших прав [5].

Однак, не зважаючи на велику кількість міжнародних норм, що діють в умовах воєнного часу, права дітей все ще порушуються, особливо зараз це відбувається і на нашій землі. На цей момент основним законом, що регулює захист прав дитини в умовах війни є Закон України «Про охорону дитинства» (далі по тексті – Закон). У вказаному нормативно-правовому акті міститься визначення того, яка дитина є постраждалою внаслідок воєнних дій «...дитина, яка внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту отримала поранення, контузію, каліцтво, зазнала фізичного, сексуального, психологічного насильства, була викрадена або незаконно вивезена за межі України, залучалася до участі у військових формуваннях або незаконно утримувалася, у тому числі в полоні...» [6]. Згідно статті 30 Закону забороняється участь дітей у воєнних діях, створення дитячих воєнізованих організацій, пропаганда серед дітей війни та насильства.

Держава має здійснювати всі можливі заходи для того, щоб захистити права дитини в умовах війни.

Наразі, в Україні діє Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Координаційного штабу з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану» від 17 березня 2022 року. Так, Координаційний штаб є тимчасовим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України і утворюється з метою сприяння координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану [7].

В умовах війни в Україні однією із основних проблем є влаштування дітей, котрі залишилися без батьків внаслідок вторгнення російської федерації на територію України. Для того, щоб врегулювати це питання, було прийнято ряд нормативних актів та/або внесено відповідні зміни.

Зокрема, прийнято Постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо захисту прав дітей на

період надзвичайного або воєнного стану», внесені зміни до Положення про дитячий будинок сімейного типу, та Положення про прийомну сім'ю [5]. Так, відповідно передбачено, що під час воєнного стану на території нашої держави до дитячого будинку сімейного типу та у прийомні сім'ї можуть влаштовувати дітей без батьківського піклування на умовах тимчасового влаштування у межах передбаченої граничної чисельності дітей у дитячому будинку сімейного типу та у прийомній сім'ї, відповідно.

Також варто зазначити, що Постановою [7] було доповнено Порядок провадження органами опіки та піклування діяльності, котра безпосередньо пов'язана із захистом прав дитини, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини», зокрема у Розділі «Особливості влаштування дітей, які залишилися без батьківського піклування, у тому числі дітей, розлучених із сім'єю, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану», де передбачено також тимчасове влаштування дітей до діючих прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу [8].

Надзвичайно важливою в умовах війни є і підтримка європейськими країнами, які спрямовують свої дії на захист та надання підтримки дітям, що приїхали з України, а також тим, хто досі знаходиться там [9]. Цивілізоване співтовариство закликає до термінової угоди про пакет захисту дітей між Україною та ЄС, який має бути створений спільно з українським Урядом, для захисту та надання допомоги дітям в Україні та за її межами.

На жаль, незважаючи на зміни, що відбуваються у законодавстві стосовно захисту прав дітей, не вдається вберегти кожную дитину від злочинів, що вчиняє держава-терорист.

Однак, за кожен злочин буде покарання: в Гаазі вже розпочато судові засідання України проти російської федерації.

Список використаних джерел:

1. Чернега К.І. Захист дітей у період збройних конфліктів. Одеса : Фенікс. 2010. С 34.
2. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154 (дата звернення: 05.11.2022).
3. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах ратифікований 23.06. 2004. р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_795#Text (дата звернення: 05.11.2022).
4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів від 8 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text (дата звернення: 05.11.2022).
5. ЮНІСЕФ: воюючі сторони у всьому світі грубо порушують права дітей від 31.12.2021 URL: <https://news.un.org> (дата звернення: 05.11.2022).

6. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 року №2402-III/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення: 05.11.2022).
7. Про утворення Координаційного штабу з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 березня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.11.2022).
8. Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2008 р. № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF> (дата звернення: 05.11.2022).
9. Війна Росії проти України: становище українських дітей. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729332/EPRS_ATA\(2022\)729332_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729332/EPRS_ATA(2022)729332_XL.pdf) (дата звернення: 05.11.2022).

СЬОМІН Олександр, здобувач ступеня вищої освіти магістра Навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:
КАЛИНОВСЬКИЙ Богдан, завідувач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

ГАРАНТІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ

У ХХІ столітті будь-яка людина, яка проживає на території певної правової держави знає або принаймні хоч раз стикалася з таким терміном як *права людини*. Історія виникнення, тлумачення та роздумів щодо значення вказаного терміну бере свій початок ще за часів до нашої ери, де це все виражалося у працях давньогрецьких філософів. Права людини є невід'ємною частиною культури нації, вищим проявом морально-правових ідеалів людства. Серед духовних цінностей сучасного світу вони посідають чільне місце. Права людини в загальному значенні – це низка благ, які є суттєвими й потрібними для забезпечення нормальних умов життєдіяльності людини [1, с. 92-96].

Людина, її права і свободи становлять у правовій державі найвищу соціальну цінність, саме на їхнє забезпечення й найповнішу реалізацію у суспільному житті має бути спрямована уся державна діяльність і насамперед діяльність у сфері державного управління. Права людини закріплюють на національному рівні, для їх ефективного використання та захисту, й передусім